

Kvalitetsrapport läsår 2014-2015

Grundsärskolan och gymnasiesärskolan i Köping

– Vad heter en sagofigur som har ett trollspö?

– Det måste vara en assistent!

(Elev åk 4 grundskolan, 2015)

KÖPINGS KOMMUN

© Köpings kommun

Rapporten skriven av:
Anette Höjlin, 2015-08-08

Rapporten finns även att läsa och ladda ner på www.koping.se.

Innehåll

Året som gått	4
Normer och värden	7
Trygghet och likabehandling	7
Gymnasiesärskolans vårenkät	8
Skolans slutsats för målområde Normer och värden	9
Skolans förbättringsområden till läsåret 2015/2016	9
Kunskaper	10
Gymnasiesärskolans vårenkät	12
Skolans slutsats för målområde Kunskaper	12
Skolans förbättringsområden till läsåret 2015/2016	13
Elevernas ansvar och inflytande	14
Gymnasiesärskolans vårenkät	14
Skolans slutsats för målområde Elevernas ansvar och inflytande	14
Skolans förbättringsområden till läsåret 2015/2016	15
Skolans arbete med hållbar utveckling	16
Skolan och omvärlden	17
Skolan ska samarbeta med elevernas vårdnadshavare	17
Gymnasiesärskolans vårenkät	17
Skolans slutsats för Skolan och omvärlden	19
Skolans förbättringsområden till läsåret 2015/2016	19
Fritidshem	20
Resultat av läsårets fritidshemsenkät	20
Analys av resultat av fritidshemsenkät	20

Faktaruta

Verksamhet	Antal elever
Grundsärskolan Nyckelbergsskolan	19 varav 3 grelev
Träningskolan Nyckelbergsskolan	10
Grundsärskolan Scheeleskolan	16 varav 1 grelev
Träningskolan Scheeleskolan	6
Träningskolan Nygårdsskolan	1
Gymnasiesärskolan Nygårdsskolan	7
Gymnasiesärskolan Ullvi, nationella pr	51 varav 3 gyelev
Gymnasiesärskolan Ullvi, individuella pr	5
Fritidshemmet Ugglebacken	5
Fritidshemmet Scheele	4
Fritidsklubben Scheele	4
Fritidshemmet Nygård	1
Fritidsklubben Nygård	10

Året som gått

Förbättringsområden från läsåret 2014-2015

Under läsåret har vi arbetat vidare med att öka elevernas självkänsla och självförtroende och arbetat för att de ska känna sig trygga i skolan. Detta mål lyckades vi förverkliga. Men vi är inte helt framme ännu. Dels ligger det fortsatta utvecklingsarbetet på själva enkätnivån: att få fler som gör enkäterna och att förtydliga frågorna. Vi har diskuterat och analyserat enkätfrågorna och lyckats komma ett steg närmre vårt mål, men vi har fortfarande en del att arbeta på här. Dels behöver vi få ett ökat samarbete med grundskolan så att grundsärskolans elever inte känner sig utpekade och kränkta av grundskolans elever. Här har vi inte lyckats att samverka. Vi kommer att arbeta vidare med vår värdegrund och likabehandlingsplan samt trygghetsplan.

För att eleverna ska känna sig involverade i sin utbildning så går det att ytterligare förklara, gärna vid upprepade tillfällen, de mål som finns; både för föräldrar och för elever. Eleverna kan på så sätt känna sig mer delaktiga i sin utbildning än idag.

Grund- och gymnasiesärskolan kommer att fortsätta få högre närvaro på de elever som inte når de nationella målen. Vi kommer att ha regelbundna uppföljningar av elevers resultat och närvaro samt åtgärder vid frånvaro. Även här har vi lyckats med några elever, men självklart måste arbetet fortsätta.

Vi har under läsåret inte samarbetat med grundskolan kring de elever som läser efter grundskolans läroplan. Sambedomning och samarbete över skolformerna skulle underlätta. Däremot så påbörjades det under höstterminen ett samarbete med grundskolan och de elever som där läser efter grundsärskolans läroplan. Vi kom inte riktigt ända fram, men har en plan...

Förstelärare

Innan reformen om karriärstjänster blev aktuell, så infördes behörighetsreformen som ett påbud av regeringen. Denna reform påverkade grund- och gymnasiesärskolan väldigt mycket. De nya reglerna innebar att det nu inte räckte med att läraren var specialpedagog, utan skulle ha förskolläraryr- eller grundskolläraryr utbildning samt en speciallärarexamen med inriktning mot utvecklingsstörning/särskola. Denna utbildning, hade då reformen infördes, inte funnits i Sverige på ca 20 år. Så lärare med denna examen fanns det få av i Sverige och de som fanns att tillgå var ju heller inte purunga. Från att ha haft hög kompetens inom grundsär- och gymnasiesärskolan, då i stort sett varje klasslärare och mentor var specialpedagog, fanns det nu inga behöriga lärare. Lärarlyftet II infördes och många skickades på utbildning. Men de lärare som redan hade utbildat sig först till grundskollärare under tre till fyra och ett halvt år och därefter ytterligare tre år till specialpedagog ville inte riktigt läsa "nästan samma" under ytterligare tre år (till speciallärare). Detta var scenariot för grund- och gymnasiesärskolan fram till hösten 2013. Så även i Köpings kommun.

När regeringen upptäckte bland annat detta kom ett nytt påfund: att rektor kunde intyga behörighet genom erfarenhet och lämplighet. Om en lärare hade undervisat åtta år under de senaste femton åren, så kunde läraren få behörighet att undervisa på grund- och/eller gymnasiesärskolan. Detta påbörjades under våren 2014, men för Skolverket tog ju detta lite tid att gå igenom. Så på grund av denna reform hade grund- och gymnasiesärskolan under förra våren inte många lärare med rätt behörighet eller med lärarlegitimation. Flera av mina lärare exkluderades då från att kunna söka till förstelärartjänster då de första förstelärarna skulle utses i Köpings kommun. Idag däremot, då jag intygat erfarenhet och lämplighet har jag gått från 15 % till 75 % behöriga lärare och de har i dagsläget fått sin lärarlegitimation och kan nu söka. När vi då för ett år sedan diskuterade min förstelärarorganisation så pratade vi om särskolan som en enda gruppering förstelärartjänster. Efter ett år med en (1) förstelärare känner jag att det var helt fel tänk. För det första är särskolan två skolformer: grundsärskolan och gymnasiesärskolan. För min del är det en förstelärare på två skolformer. Och dessutom är en, grundsärskolan, obligatorisk precis som grundskolan.

Inom grundsärskolan läser de flesta elever i stort sett samma ämnen som grundskolan, med i stort sett samma betygssystem och med i stort sett samma lagskrivningar som grundskolan. I mångt och mycket ligger kunskapsbedömningen närmre grundskolan, än gymnasiesärskolan. För de elever inom grundsärskolan som inte klarar av dessa nationella kunskapskrav finns den särskilda inriktningen träningskolan. Träningskolans elever får inga betyg och de har ämnesområden istället för ämnen. De läser kommunikation, verklighetsuppfattning, vardagsaktiviteter, motorik och estetisk verksamhet. Här läser eleverna utifrån sina egna förutsättningar och mycket av undervisningen tenderar att ligga väldigt nära omsorgsområdet. På gymnasiesärskolan är det uppbyggt på ungefär samma sätt med nationella program för grundsärskoleeleverna som läser ämnen och individuella program för elever som tidigare gått på träningskolan och läst ämnesområden.

Som jag ser det skulle "särskolan" behöva minst fyra förstelärare för att man över huvud taget ska kunna driva och utveckla dessa skolformer framåt. En förstelärare för varje skolform och en för varje särskild inriktning (träningskolan och individuella programmen). Och så kan jag ju tillägga att grund- och gymnasiesärskolan finns på fem skolenheter i Köpings kommun...

Sammanfattning av åtgärder/utvecklingsområden till läsåret 2015/16

Fortfarande måste vi arbeta med att få till enkäterna på ett tillfredsställande sätt. Vi kommer att diskutera hur de ska genomföras och av vem. Då flera av gymnasieeleverna är på praktik och APL en längre period så behöver vi i god tid planera in så att alla elever har möjlighet att svara på enkätfrågorna. Kanske är en föräldraenkät ett bra verktyg för att mäta vissa delar, speciellt för de elever som inte kan uttrycka sin åsikt. Där kan föräldrarna vara ett sätt att få koll på vad som är bra och vad som kan förbättras. Vi behöver även titta på vad vi ska mäta, speciellt för elever som bedöms utifrån sina egna förutsättningar. Kanske kan jag inom ramen för Rektorsprogrammet analysera frågan.

Annars är ju det önskvärt att ha förstelärare för träningskolan som kan utveckla och diskutera frågan. Eller så kanske vi behöver en utvecklingsledare som ägnar sig åt grundsärskolan och gymnasiesärskolan.

Det vi även kommer att fortsätta arbeta med är elevinflytande. Att förklara och förtydliga vilka mål som finns för eleverna. Detta är en diskussion som ledningsgruppen bör ha, för att sedan försöka sprida till alla pedagoger. Här hade vi varit behjälpta av flera förstelärare eller en utvecklingsledare för särskolan.

Ett annat stort förbättringsområde för gymnasiesärskolan är arbetsplatser och handledare för APL och en samverkan med arbetsliv och branschråd. Pedagogerna på gymnasiesärskolan kommer att fortsätta denna diskussion ihop med SYV. Ett samarbete med det treåriga Ullvigymnasiet hade varit önskvärt.

Annars är samarbete och samverkan med grundskola och gymnasieskola något som kan utvecklas vidare. Inte bara på elevnivå, utan även på personalfronten. Det är viktigt att få vara med och känna tillhörighet på flera plan. Inte "bara särskolan", utan även få ha samverkan med moderskolorna (Ullvi, Scheele och Nyckel). Sambedömning och samarbete över skolformerna skulle underlätta, men vi har inte nått hit ännu. Grunden i detta är givetvis hur vi skolledare (eller förstelärare och utvecklingsledare) diskuterar, organiserar och ger fortsättningar/direktiv.

Fortsatt hög närvaro för eleverna, att få spetskompetens på elevernas diagnoser, att fortsätta kollegialt lärande och hela tiden hålla diskussionen levande om värdegrund och förhållningssätt är självklart något som vi kommer att fortsätta jobba med.

Anette Höjlin

Rektor grundsärskolan och gymnasiesärskolan

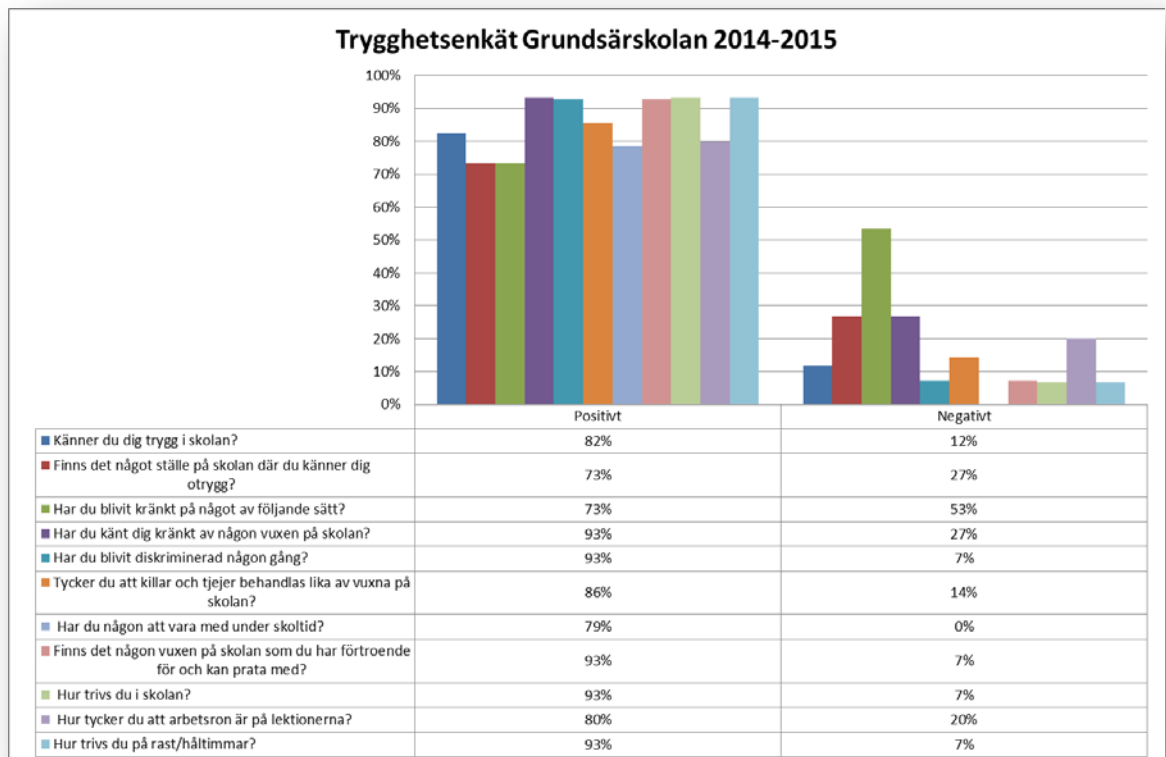
Normer och värden

Mål i skolplan

Alla elever på skolan ska känna sig trygga i en säker och stimulerande miljö.

Skolan ska förebygga och förhindra att elev utsätts för kränkande behandling under sin tid på skolan.

Trygghet och likabehandling

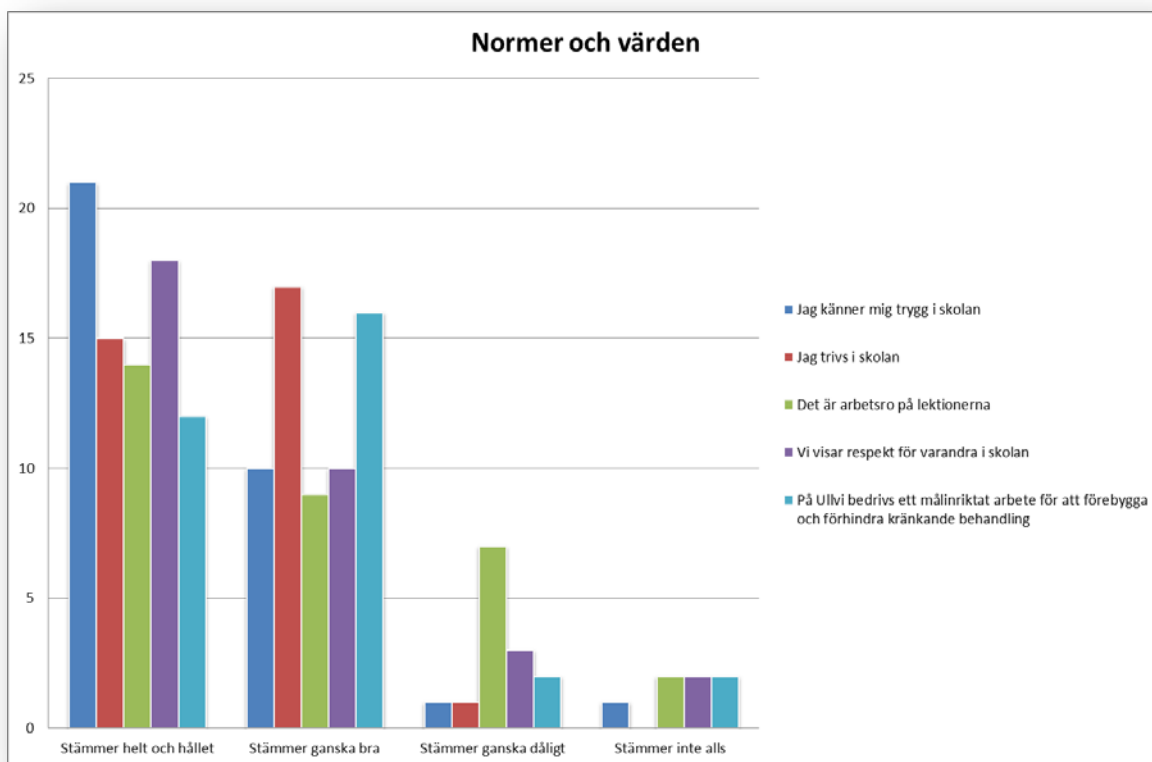
Varje elev motsvarar 7%

Svarsfrekvens	
Grundsär Scheeleskolan	94%

	Nej	Ja, fysiskt ¹	Ja, psyko-socialt ²	Ja, verbalt ³	Ja, text- och bildburet ⁴
Har du blivit kränkt på något av följande sätt?	73%	7%	13%	20%	7%
Har du känt dig kränkt av någon vuxen på skolan?	93%	7%	7%	7%	7%

Gymnasiesärskolans vårenkät

Varje år genomför Ullvigymnasiet en vårenkät på skolan för att ta reda på vad eleverna tycker om sin skola. På gymnasiesärskolan deltog 71% (30%) av eleverna.

¹ Slag och knuffar

² Bli utsatt för utfrysning, ryktesspridning

³ Bli hotad, kallad hora, böj

⁴ Klotter, e-post, sms, mms, facebook och andra sociala medier

Skolans slutsats för målområde Normer och värden

Generellt har vi i år igen bra resultat, men då vi har en hög personaltäthet så anser vi att vi skulle kunna ligga ännu högre, dels i antal svarande och dels att alla ska känna sig trygga och inte känna sig kränkta. Dock är det svårt att bara tänka skola och bara tänka i år för flera av våra elever. Det är svårt att förklara frågorna.

Detta läsår har den pedagogiska personalen i särskolan arbetat med kollegialt lärande ihop med John Steinbergs bok ”Ledarskap i klassrummet”. Lärarna anser att ”normer och värden” ständigt har varit på agendan under detta läsår.

På grundsär på Nyckel har eleverna haft drama med Hagateatern. Under flera övningar jobbar eleverna med värdegrundsfrågor. Även vissa av eleverna på gymnasiesärskolan har teater som tillval. Detta ämne gör att eleverna får öva sig i att hantera vissa svåra situationer vilket även leder till att de stärker sin självkänsla och därmed känner sig tryggare.

Några i personalgruppen använder sig av involveringssamtal, sociala berättelser och seriesamtal som ett led i att skapa förståelse kring värdegrund och likabehandling.

Det är bra att jobba förebyggande med normer och värden. Högstadieläroverna (Scheeleskolan) har livskunskap varje vecka, där de diskuterar värdegrundsdilemman för att försöka förebygga konflikter.

Våra assistenter på Nyckel har under året fått handledande samtal med kurator för att ytterligare utveckla förhållnings- och arbetssätt kring värdegrundsfrågor.

Skolans förbättringsområden till läsår 2015/2016

Vi kommer att fortsätta att jobba utifrån varje elevs behov. Vi stöttar våra elever till den mesta möjliga utveckling och lägger en grund för deras vuxenliv. Trots att eleverna har varierande funktionsnedsättning, behöver alla bli sedda och bekräftade. Flera elever behöver ha ett ”hjälplag” vid sin sida för att kunna lyckas.

Vi behöver revidera trygghetsplanen och se om vi kan utveckla arbetet kring konflikthantering. Då särskolan hade en dålig svarsfrekvens på skolverkets föräldraenkät har vi funderat på om vi ska ha en egen föräldraenkät. Speciellt för träningsskolans elever, eftersom flera av dessa elever inte svarar på elevenkäten som vi gör. Vi skulle då kunna förtydliga vikten av att svara på enkäten vid föräldramöten eller utvecklingssamtal. En av anledningarna till att skolverkets enkät fick få svar var att den enbart var webbaserad. Vi behöver ha fler alternativ.

All personal kommer under hösten att få utbildning av SPSM i seriesamtal och sociala berättelser. Vi hoppas även att vi kan få utbildning i involveringssamtal.

Kunskaper

Mål i skolplan

Alla elever ska nå godkända resultat i alla ämnen och alla årskurser.

Kunskapskrav för godtagbara kunskaper

Betyg och måluppfyllelse grundsärskolan

Måluppfyllelse

Skola/Klass	Grsär NY
Antal elever	16
Bild	100 %
Engelska	100 %
Idrott & hälsa	100 %
Matematik	100 %
Musik	100 %
No	100 %
Slöjd	100 %
So	100 %
Svenska	100 %
Teknik	100 %

Betyg Scheeleskolan (12) elever	E	D	C	B	A
Antal	42 (62)	52 (37)	34 (28)	18 (5)	2 (0)
Procent	28 % (47 %)	35 % (28 %)	23 % (21 %)	12 % (4 %)	1 % (0 %)

Ovan finns inte mina grundskoleelever med. Dessutom har två grundsärskoleelever tillsammans lyckats få fem "E" enligt grundskolans kursplan.

Betyg och måluppfyllelse den särskilda inräkningen träningskola

Skola/Klass	Tr Ny	Tr SCH	Tr NYG
Antal elever	10	6	1
Estetisk verksamhet	100	100	100
Motorik	100	100	100
Kommunikation	100	100	100
Vardagsaktiviteter	100	100	100
Verklighetsuppfattning	100	100	100

TrNY=Träningskolan på Nyckelbergsskolan

TrSCH= Träningskola på Scheeleskolan

TRNYG=Träningskola på Träningskolan

Betyg och måluppfyllelse gymnasiesärskolan, individuella programmen

Skola/Klass	Gysär NYG	Gysär UL
Antal elever	7	5
Estetisk verksamhet	100	100
Hem- och konsumentkunskap	100	100
Idrott och hälsa	100	100
Individ och samhälle	100	100
Natur och miljö	100	100
Språk och kommunikation	100	100

GysärNYG=Gymnasiesärskola på Nygårdsskolan

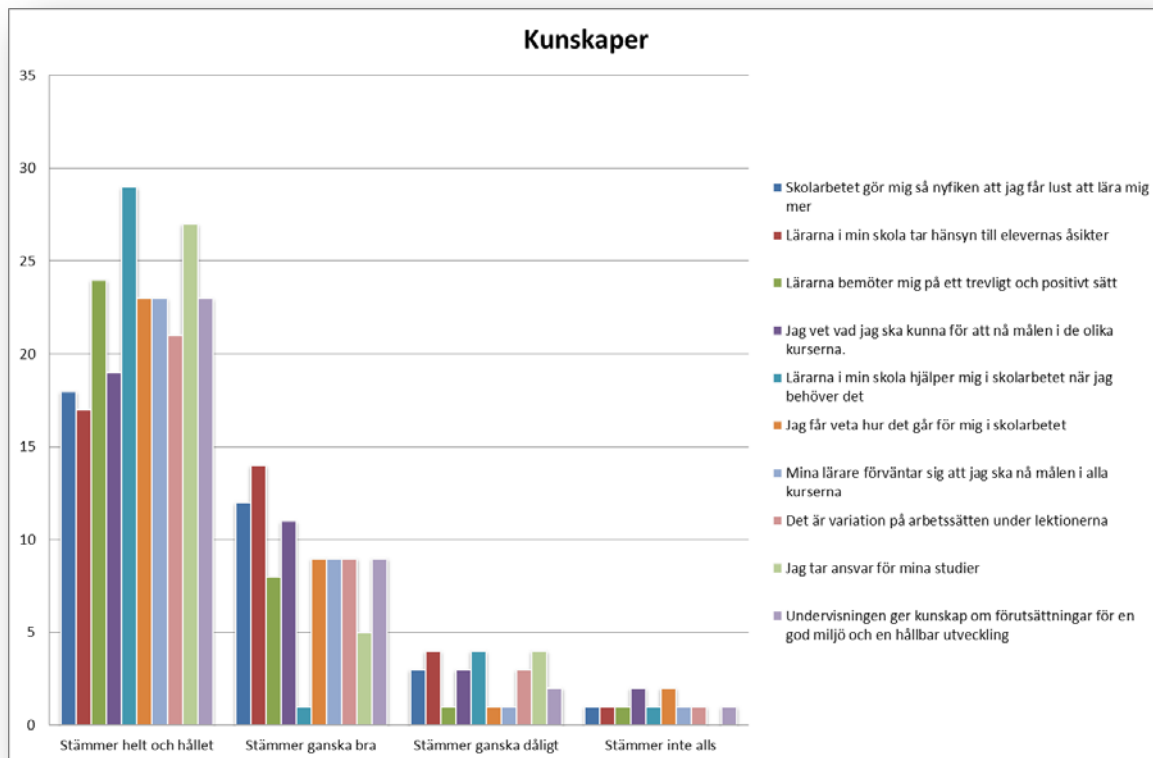
GysärUL= Gymnasiesärskola på Ullvigymnasiet

Betyg och måluppfyllelse gymnasiesärskolan, nationella programmen

Skola/Klass	Gysär UL
Antal elever totalt	46
Antal elever som når kunskapsmålen i idrott och hälsa	90 (41 elever)
Antal elever som har ÅP i mer än ett ämne och som inte följer ordinarie utbildning	15 (7 elever)

Gymnasiesärskolans vårenkät

Varje år genomför Ullvigymnasiet en vårenkät på skolan för att ta reda på vad eleverna tycker om sin skola. På gymnasiesärskolan deltog 71 % (30 %) av eleverna.

Skolans slutsats för målområde Kunskaper

Då vi har hög måluppfyllelse så kommer vi att fortsätta med det vi gör idag. Grundsärskolan är bra på att ta in flera olika sätt att lära in de teoretiska kunskaperna. Som tidigare tagits upp har drama använts som ett komplement till ordinarie undervisning. Dessutom används mycket andra praktiska inslag som studiebesök. Grundsärskolan använder ”skapande skola”-aktiviteter som ett stående inslag i undervisningen och har under året haft skapande och rytmik samt ridning på schemat. Förutom att det stärker de teoretiska ämnena (kommunikation, ordförråd, allmänbildning mm) så utvecklas även elevernas självkänsla, kroppsuppfattning, samspel och fantasi. Personalen har även blivit säkrare på att använda IT på ett genomtänkt och strukturerat sätt för att utveckla elevernas kunskapsinhämtande. Det tar tid att välja ut ett bra sortiment.

Skolans förbättringsområden till läsåret 2015/2016

Vad är kunskap på träningskolan och på individuella programmet på gymnasiesärskolan? Då alla elever bedöms utifrån sina egna förutsättningar har eleverna goda möjligheter att nå de nationellt satta målen. Ska vi bedöma andra delar istället? På vilket sätt? Inga enkla frågor...

Då flera nu har koll på IT-delarna så behöver det kollegiala lärandet fortgå så att man delger varandra vilket utbud som finns och vad som är beprövat och fungerar. Det är bra om detta läggs in som fasta tillfällen i kalendariet. Dessutom kommer sarskolan gå in i matematiklyftet och på så sätt utveckla det kollegiala lärandet och ämnet matematik.

Vi kan även fortsätta arbeta på att det ska bli bättre överlämning vid studieövergångar. Speciellt att få tydlighet för föräldrar, genom information.

Då det finns flertalet svåra begrepp i vårenkäten måste de som gör enkäten med eleverna vara bra på att förtydliga begreppen. Det är även bra om varje undervisande lärare förtydligar för eleverna vad som krävs i kursen och vilka mål som finns. Detta behöver säkerligen göras vid flertalet tillfällen.

Elevernas ansvar och inflytande

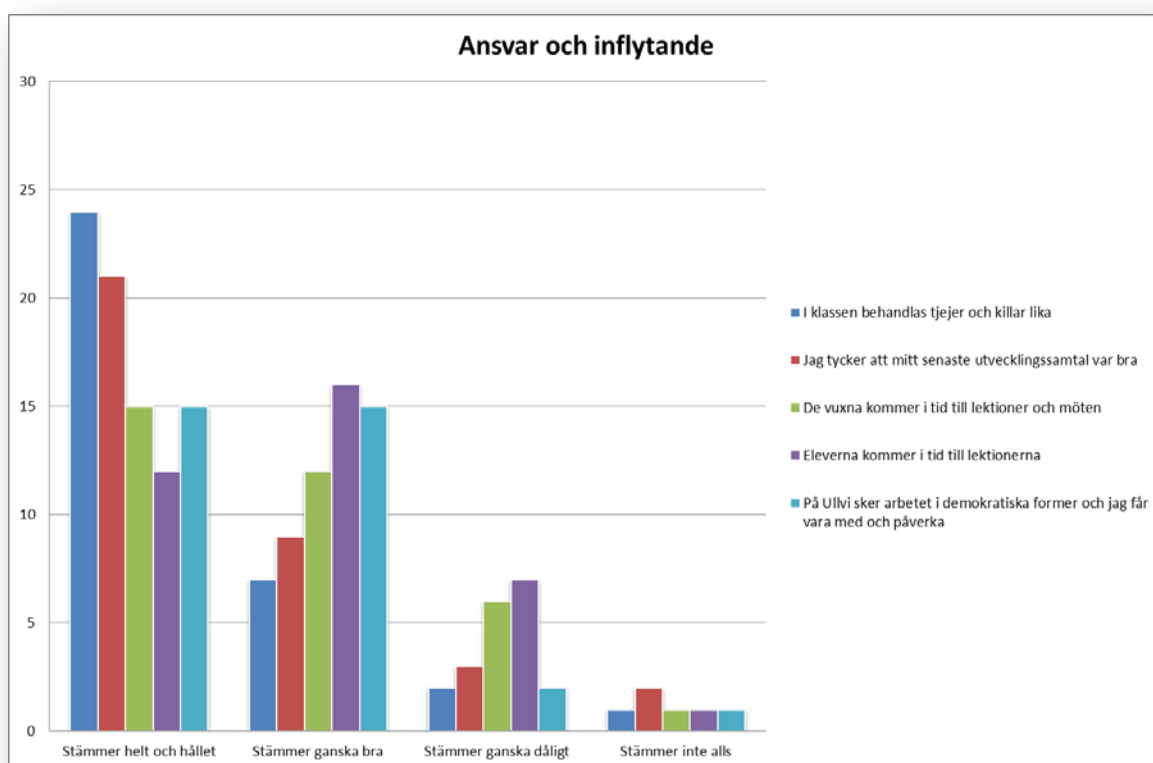
Mål i skolplan

Skolan ska stimulera och stärka elevernas inflytande och ansvarstagande över sina egna handlingar och sin miljö.

Alla elever ska få kunskap om demokratins principer och utveckla sin förmåga att arbeta i demokratiska former. Detta ska genomsyra skolans vardag.

Gymnasiesärskolans vårenkät

Varje år genomför Ullvigymnasiet en vårenkät på skolan för att ta reda på vad eleverna tycker om sin skola. På gymnasiesärskolan deltog 71 % (30 %) av eleverna.

Skolans slutsats för målområde Elevernas ansvar och inflytande

Ett av uppdragen för grundskolan och gymnasiesärskolan är att se till att eleverna blir så självständiga som möjligt. Dock kan det skilja sig väldigt i det ansvar man ger till eleverna, beroende på var de befinner sig i sin utveckling. Personalen möjliggör inflytande genom olika val. Eleverna ges olika många valalternativ beroende på hur många de har möjlighet att klara av. Eleverna får stöd med bilder och tecken samt att de även kan använda dessa då de svarar.

Svarsfrekvensen blev bättre i år än förra året på vårenäten på gymnasiesärskolan, dock kan det bli ännu bättre.

Skolans förbättringsområden till läsåret 2015/2016

Både elever och lärare måste bli bättre på att komma i tid till lektionerna på gymnasieskolan på Ullvi. Personalen har diskuterat hur de kan göra för att komma i tid till lektionerna.

Grundsärskolan på Nyckelbergskolan tycker att det fungerade bra med att ha med en representant i elevrådet under höstterminen. Under vårterminen däremot så flyttades mötesdagarna, utan att personal och elever på grundskolan fick reda på detta. Grundsärskolan har eget elevråd och egna klassråd. Dessa fungerar bra.

Skolans arbete med hållbar utveckling

Mål i skolplan

Alla elever ska få kunskap om förutsättningar för en god miljö och en hållbar utveckling.

Eleverna inom grundsärskolan och gymnasiesärskolan arbetar regelbundet med detta. På Nyckelbergskolan, Scheeleskolan och Nygårdsskolan har vi sopsortering i klassrummen med särskilda kärl för kompost. Eleverna involveras i att slänga kompostpåsen. Detta blir även en del i att träna självständighet och ansvar (speciellt på träningskolan).

Eleverna är ofta noga med att släcka lampor då de lämnar ett rum och ofta återkommande ämne att diskutera är hur mycket papper som är rimligt att använda under ett toalettbesök. Eleverna uppmuntras att ta små portioner flera gånger för att minska matsvinn.

Eleverna involveras i Earth hour och studiebesök på Vafab och värmeverket är stående inslag i undervisningen. Inom vissa program på Ullvi är hållbar utveckling en del av programmålen. Dock så kommer de att försöka ha en "miljödag" för att få in mer av detta arbete.

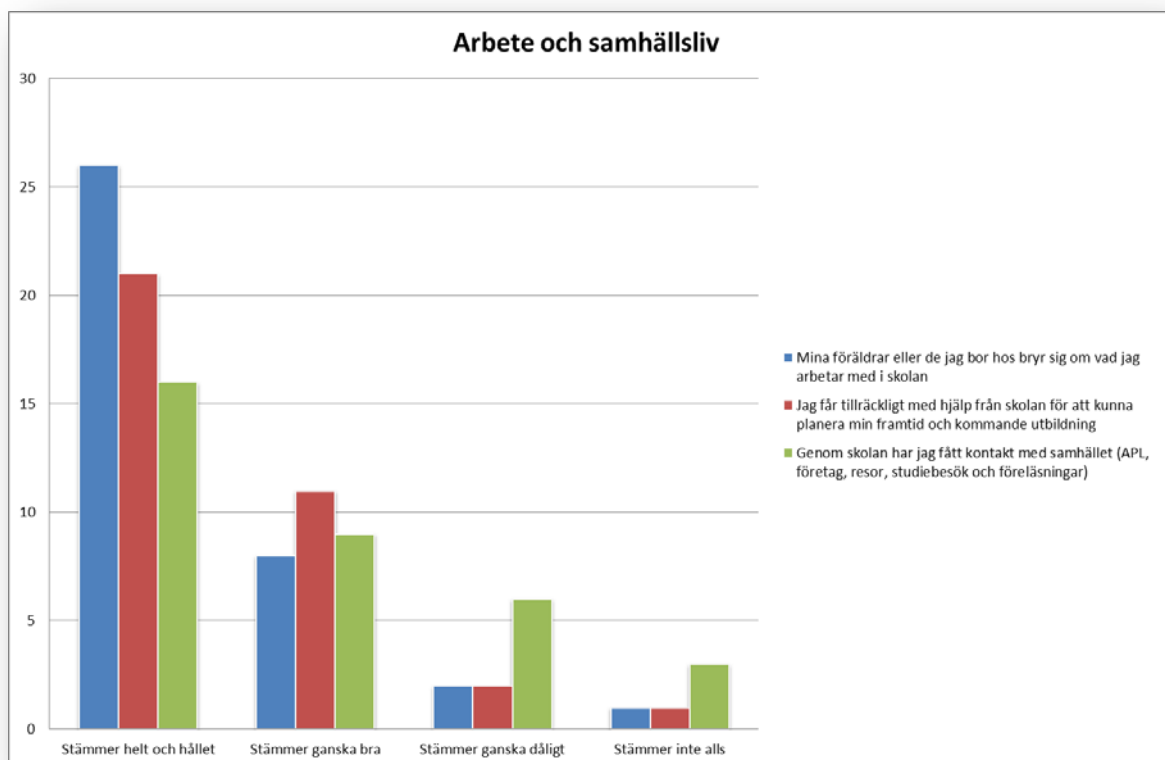
Skolan och omvärlden

Mål i skolplan

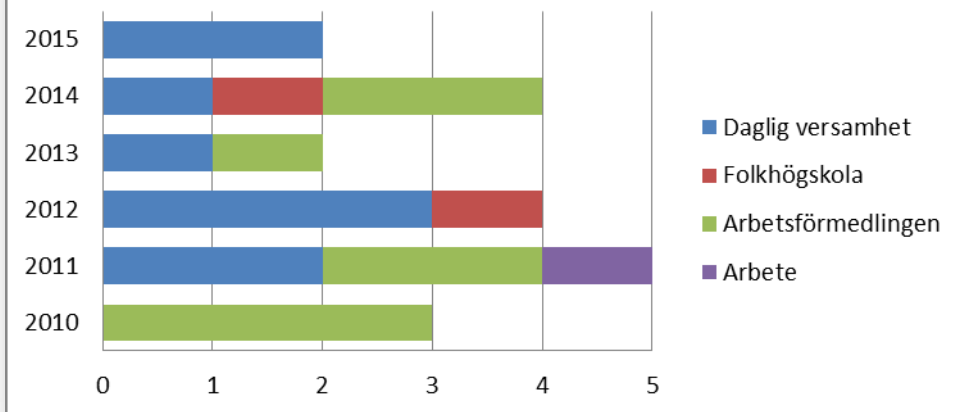
Skolan ska samarbeta med elevernas vårdnadshavare

Gymnasiesärskolans vårenkät

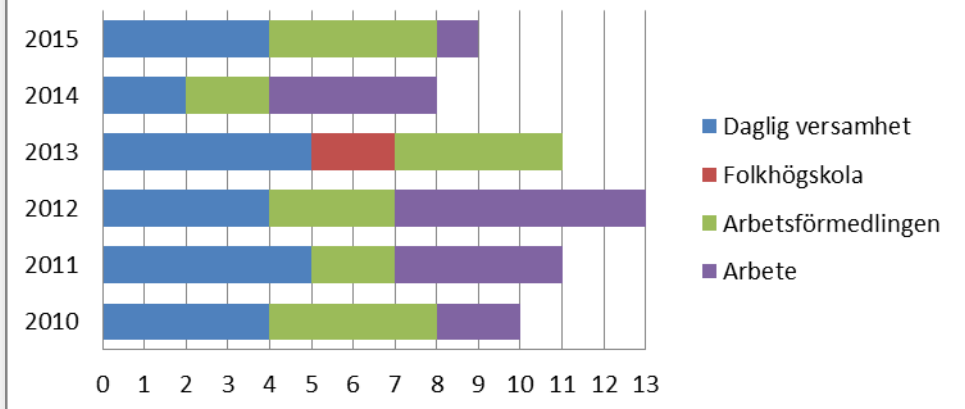
Varje år genomför Ullvigymnasiet en vårenkät på skolan för att ta reda på vad eleverna tycker om sin skola. På gymnasiesärskolan deltog 71 % (30 %) av eleverna.

Statistik - Avgångselever 2010-2015 Flickor

Statistik - Avgångselever 2010-2015 Pojkar

Skolans slutsats för Skolan och omvärlden

Både grundskolan och gymnasieskolan har god kontakt med vårdnadshavare och eleverna själva då de är myndiga.

Eleverna börjar tidigt göra studiebesök hos vissa yrkeskategorier och på företag. Dock är de flesta yrken inte verklighet för eleverna inom grundskolan och gymnasieskolan.

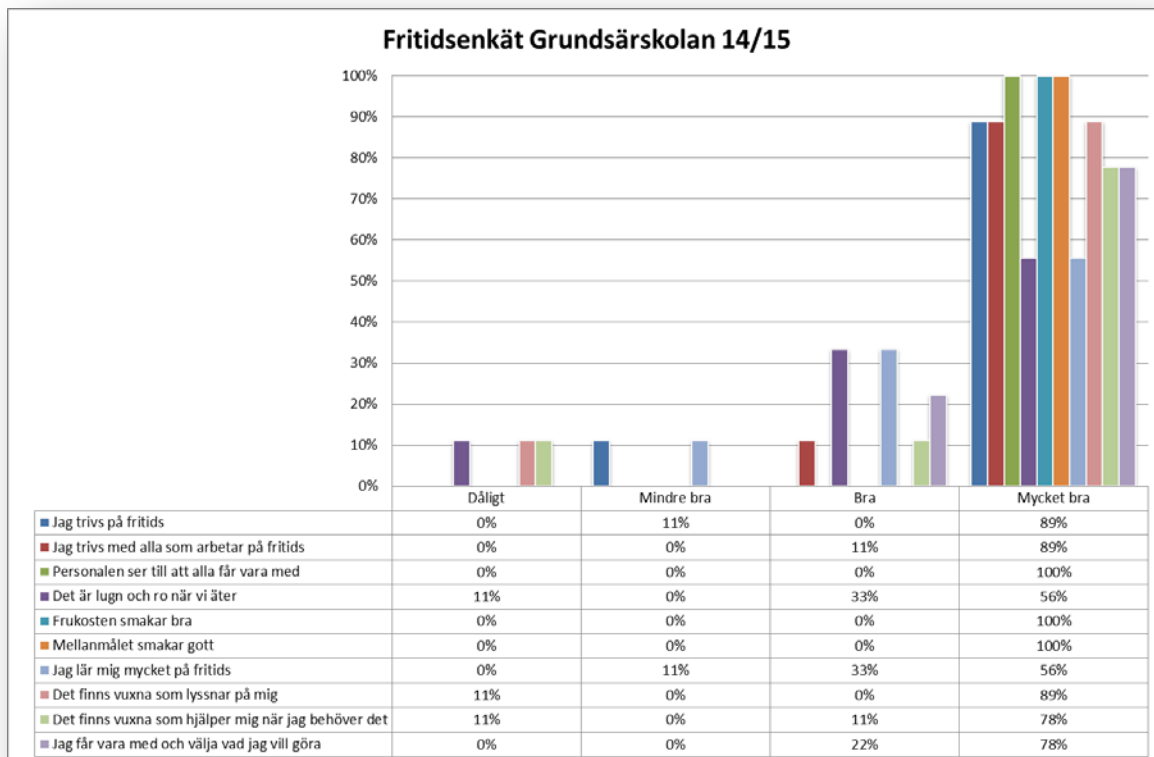
Det är generellt fler pojkar som får arbete i den öppna marknaden. Detta kan man fundera på varför det är så. Det är ungefär hälften som får ett arbete inom daglig verksamhet (LSS) och som står till arbetsförmedlingens förfogande (arbetsförmedlingen). Vi har nu haft två år med nya programmen för gymnasieskolan. Våra elever har inte haft APL (arbetsplatsförlagt lärande) ännu, utan det ska de börja med nu.

Skolans förbättringsområden till läsåret 2015/2016

Gymnasieskolan behöver hitta former för hur APL-platserna ska fungera. Det hade även varit bra om några av dessa hade kunnat leda till ett arbete för eleverna. För att kunna göra detta bör arbetsgivare bjudas in för att få information. Även gymnasieskolan bör ha en representant i branschrådet samt anordna någon form av branschdag.

Fritidshem

Resultat av läsårets fritidshemsenkät

Analys av resultat av fritidshemsenkät

- De elever som är tillfrågade kan tycka att frågorna är svåra. Vi har haft tre olika personer som ställt frågorna (då alla elever inte är läskunniga), vilket kan vara en nackdel då man muntligt kan förklara olika.
- Vi borde kanske ha en och samma person som ställer frågorna. Dessa elever är på flera olika platser, varav några elever är med i grundskolans verksamhet på Nyckelbergsskolan.
- För att analysera och kunna ”rätta till” kanske enkäten måste ses över. Men absolut ska vi fortsätta diskussionen om resultaten!